

Výstupy z workshopu Politická participace mladých: zkušenost a názory účastníků Síťovacího setkání strukturovaného dialogu s mládeží ze dne 13. 11. 2014

Účastníci měli tři úkoly:

- 1. Zmapovat stav politické participace mladých v ČR?*
- 2. Uvést ideální představu stavu participace mládeže v politice a veřejném životě.*
- 3. Ukázat nástroje a příklady dobré praxe jak ideálního stavu docílit.*

1. Současný stav politické participace mladých lidí v ČR:

Příčiny negativního stavu:

Mladí lidé nedůvěřují politikům: chybí dobré vzory osobností; nedůvěra v politické strany a netransparentnost jejich zájmů; politici jsou vnímáni jako elita odtržená od reality. Média prezentují politiku negativně a politickou participaci, nejen mladých, znevažují. Klesá politická kultura samotných politiků i občanů. Mladí lidé vnímají velký rozpor mezi dalekou "pražskou" politikou a tím, co se děje v krajích a obcích.

Role rodičů a školy: tito hlavní aktéři selhávají v předávání informací a motivaci mladých pro občanskou a politickou angažovanost. Rodiče se nezajímají nebo nechtějí vést dialog o politice, škola se straní politické participaci žáků a učitelů a nevědí jak naložit s informovaností o politice a participaci mladých v ní.

Participační modely pro mladé: žákovské a školské parlamenty jsou někde jen formální platforma bez reálné diskuse s mladými. Mládežnické politické strany selhávají jako hybatelé politické participace mladých.

Výsledek:

Mladí lidé jsou demotivováni působit v politice či se jinak občansky angažovat.

Nemají dostatek informací, jak se efektivně zapojit, ani jaký dopad má jejich zájem a účast na reálnou politiku. Neznalostí ztrácejí zájem a klesá účast při volbách. Všeobecně mladí ztrácejí ideály a netvoří si hodnoty, které by chtěli skrze politickou participaci ve společnosti naplňovat.

2. Vize ideální politické participace mladých:

- a) Situace, kdy politika bude službou veřejnosti a občanská a politická sféra se budou prolínat. Klesne demagogie a manipulace veřejnosti. Nastane názorová otevřenost a názorová pluralita bude vítána.
- b) Rodina a škola budou aktivními partnery pro mladé v jejich vzdělanosti a rozvoji jejich sebevědomí při politické a občanské participaci.
- c) Ve školách bude dán větší prostor občanské vzdělanosti a školy budou otevřeny diskusím o politice a názorové pluralitě.
- d) Do rozvoje sebevědomého mladého člověka, který je součástí společnosti, a svou politickou angažovanost vnímá jako odpovědnost společnosti a sám sobě, budou aktivně přispívat aktéři neformálního a informálního vzdělávání.
- e) Politické subjekty vytvoří lepší podmínky pro zapojení a uplatnění mladých lidí. Protože ten, kdo zažil politiku v praxi, rozhodnutí o místních záležitostech a odpovědnost z nich plynoucí na vlastní kůži ví, co politická participace znamená a co obnáší.
- f) Existuje široká paleta nástrojů, nejen pro mladé, jak se zapojit do politického dění např. strukturovaný dialog mládeže a politických aktérů nad tematikou dotýkající se života mladých a jejich reálných potřeb.
- g) Politická angažovanost mladých je realitou a je přijímána jako normální součást života.

3. Nástroje realizace pozitivního stavu politické participace mladých a příklady dobré praxe:

Je zapotřebí **strukturální změna spolupráce** aktérů neformálního a informálního vzdělávání se školami: společně vzdělávat o občanském povědomí, vysvětlit co je to politika, jaká má být politická kultura a jaké jsou struktury občanské společnosti a politických subjektů, srovnat hodinové dotace předmětů humanitního a přírodovědného zaměření.

Pro zlepšení situace je nutné vzdělat a **podpořit učitele** v jejich působení na mladé lidi. V tomto ohledu pomůže otevření diskuse o participaci mladých na politice již na pedagogických fakultách a příprava podpůrných metodik pro učitele.

Je nutné všeobecně vyjasnit apolitičnost školského prostředí a otevřít se diskuzi a poznání politiky.

Důležitým krokem je podporovat mladé lídry a všeobecně učit mladé být sebevědomým a odpovědným aktérem ve veřejných záležitostech. **K osvětě a učení k politické participaci napomůže vytvoření fóra mladých, kde se mohou setkat s inspirativními osobami z politického prostředí, zpřístupní se jim politika a vysvětlí se základní principy (co a jak).**

Organizace podporující participaci mladých, nejen na politice, by měly vytvořit tlak na ostatní aktéry veřejného a politického dění a na ty, kteří ovlivňují schopnosti a sebevědomí mladých lidí: média, vzdělávací instituce, rodiče, politici jako osobnosti, neziskové i státní organizace, úřady.

Konkrétní příklady dobré praxe naučí (nejen) mladé lidi co je politika, jak se jich dotýká a jak ji oni sami tvoří: MASky (místní akční skupiny), otevřené úřady a radnice, iniciativy zdravých měst.

Účastníci se shodli, že je důležité podporovat neziskové organizace povzbuzující mladé k politické participaci. Žádoucí je také tvorba fór spolupráce mladých s politiky a mezi-sektorová spolupráce jednotlivých vládních a obecních institucí napříč resorty i neformálními aktéry působícími tam, kde se politika dotýká mladých lidí. Významným krokem je zapojovat mladé do politického dění.